

Advies Natuurwaarden Haringhuizen, Dorpsstraat 39

Advies Natuurwaarden Haringhuizen, Dorpsstraat 39

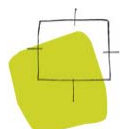
Inhoud

Rapport en bijlagen

9 december 2011

Projectnummer 155.50.03.03.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	7
2.1	Ligging	7
2.2	Huidige situatie	7
2.3	Voorgenomen plannen	9
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	11
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	11
3.2	Ecologische Hoofdstructuur	11
3.3	Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur	12
4	Soortenbescherming en effectbepaling	15
4.1	Vaatplanten	15
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	16
4.3	Zoogdieren - overige	17
4.4	Vogels	18
4.5	Amfibieën	19
4.6	Reptielen	20
4.7	Vissen	20
4.8	Dagvlinders	21
4.9	Libellen	22
4.10	Overige ongewervelden	22
5	Conclusie en consequenties	23
5.1	Beschermde gebieden	23
5.2	Beschermde soorten	23
5.3	Uitvoerbaarheid	23
6	Bronnen	25
6.1	Veldbezoek	25
6.2	Media	25
6.3	Literatuur	25

Bijlagen

Inleiding

Er bestaan plannen voor sloop van agrarische bebouwing en nieuwbouw van zes woningen op de vrijgekomen locatie aan de Dorpsstraat te Haringhuizen in de gemeente Wieringen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

AANLEIDING

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Nota Ruimte, de structuurvisie en de ruimtelijke verordening. Waar nodig wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in figuur 1.

PLANGEBIED

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

OPZET VAN HET RAPPORT

- een beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen;
- een beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- conclusies en consequenties.

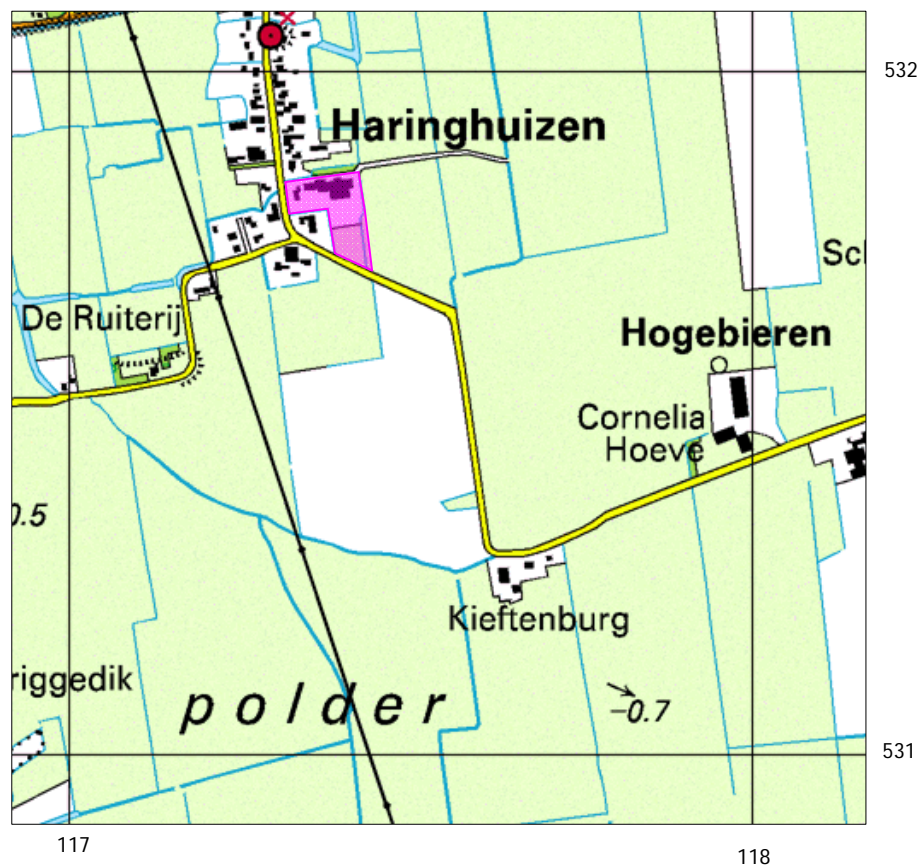
De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

INFORMATIE

- bestaande bronnen, zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites;
- verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.

Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving. Het is mogelijk dat het onderzoek aantoont dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Waar nodig wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.

BEOORDELING

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (roze)
(bron ondergrond: Mijn Kadaster)

BEVINDINGEN Tot slot worden in het hoofdstuk Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

Plangebied en voorgenomen plannen

2

2.1

Ligging

Het plangebied ligt aan de zuidzijde van het dorp Haringhuizen, in het kilometerhok¹ 117-531 en in uurhok¹ 14-44. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied en het kilometerhok. Het plangebied ligt in de noord-zuidgeoriënteerde lintbebouwing van Haringhuizen en grenst aan de oostzijde aan agrarische percelen. Aan de westzijde grenst het plangebied aan de Dorpsstraat, aan de zuidzijde aan de Hogeboerenweg.

2.2

Huidige situatie

Het plangebied (zie figuur 2) betreft een agrarisch bedrijf met koeien in de lintbebouwing van Haringhuizen. Op het perceel staan een woonhuis schuren en een stal. Rondom het plangebied liggen sloten. Op het oostelijke deel van het plangebied ten zuiden van de voregenoemde bebouwing liggen sleufsilos en staan containers met mest. Een groot deel van het terrein is verhard. Het meest zuidelijke deel betreft grasland. De noordzijde van het plangebied betreft een houtsingel langs een sloot.

---

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

Figuur 2. Globaal overzicht plangebied (roze omkaderd) met daarin aangegeven: het woonhuis (1), oude schuren (2), koeienstal (3), schuur met goederen (4) en sleufsilos (5)

Koeienstal vanuit het oosten

Koeienstal en houtsingel noordzijde plangebied

Koeienstal

Schuur met goederen

Sleufsilos en mestcontainers

Sloot oostzijde

2.3

Voorgenomen plannen

Er bestaan plannen om de schuren en de stal te slopen en op de vrijgekomen locatie zes woningen te realiseren. Het woonhuis blijft staan. De oostelijke sloot zal worden verlegd en verbreed richting het oosten. Het opgaand groen in het plangebied blijft zoveel mogelijk intact en er worden diverse bomen aangeplant. Tussen de nieuwe woningen en het huidige woonhuis wordt een parkeerhaven gerealiseerd. Een uitwerking van de plannen is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Inrichtingsschets Dorpsstraat 39 met zes woningen

G e b i e d s b e s c h e r m i n g e n e f f e c t b e p a l i n g

3

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte (zie bijlage 1). Met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte uitgewerkt in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie.

3 . 1

N a t u u r b e s c h e r m i n g s w e t 1 9 9 8

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied is het Natura 2000-gebied Zwanenwater & Pettemerduinen op ongeveer 10 km ten westen van het plangebied. Tussen de beschermde gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.

INVENTARISATIE

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het plangebied zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

EFFECTEN

Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

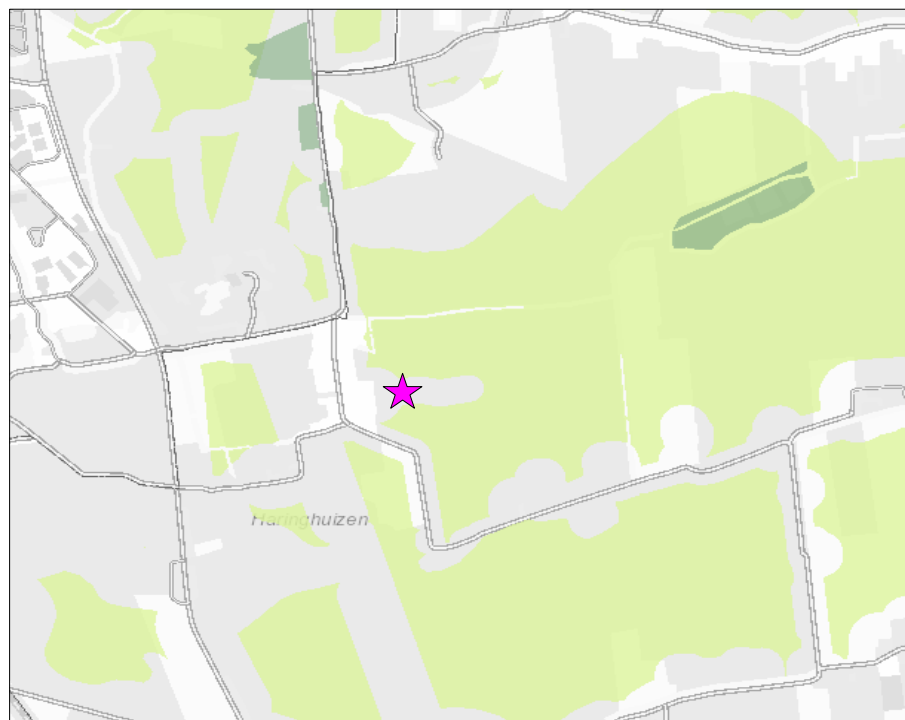
CONCLUSIE

3 . 2

E c o l o g i s c h e H o o f d s t r u c t u u r

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan de Ecologische Hoofdstructuur (zie ook figuur 4). Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur ligt op ruim 1 km ten noordoosten van het plangebied. Het betreft hier een drassig deel van de Hooglandpolder dat in verbinding staat met de sloten rondom het plangebied.

INVENTARISATIE

Figuur 4. Ligging beschermde gebieden in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (donkergroen) en weidevogelleefgebied (lichtgroen) nabij plangebied (roze asterisk) (Bron: Structuurvisie Noord-Holland 2040)

EFFECTEN Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde gebieden, de terreinomstandigheden van het plangebied en het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkelingen, zijn geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur te verwachten.

CONCLUSIE De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid (Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie). Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, om deze visie te bevestigen.

3.3

Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur

INVENTARISATIE Vanuit de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid) wordt verder specifiek ingezet op de bescherming van Weidevogelleefgebieden. Het gehele agrarisch gebied rondom Haringhuizen, waaronder het perceel grenzend aan het plangebied, is aangewezen als Weidevogelleefgebied.

Het is niet te verwachten dat de ontwikkelingen in het plangebied leiden tot extra verstoring van weidevogels. Weidevogels zullen ook in de huidige situatie niet in de buurt van het plangebied verblijven, gezien de ligging nabij bebouwing en de Hogeboerenweg.

EFFECTEN

Gezien de huidige verstoring en de zeer beperkte toename van bebouwing in het plangebied, zijn geen negatieve effecten te verwachten op de weidevogel leefgebieden.

CONCLUSIE

De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid (Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie). Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, om deze visie te bevestigen.

Soortenbescherming en effectbepaling

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime (valt zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime).

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1), zie bijlage 2), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Het plangebied is half augustus 2011 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1). Op 13 oktober 2011 is in het plangebied nader onderzoek naar het voorkomen van vissen uitgevoerd.

VELDBEZOEK

Gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

4 . 1

V a a t p l a n t e n

In het grazige gedeelte langs de sloot aan de oostzijde van het plangebied staat grote weegbree, paardenbloem en dit gedeelte wordt gedomineerd door gewone berenklauw. In de sloten rondom het plangebied groeit onder andere zwanenbloem en kikkerbeet. Deze soorten indiceren voedselrijke omstandig-

INVENTARISATIE

heden, wat te verklaren is door de ligging van intensief bemest land nabij de sloten. In het grasland aan de zuidzijde staan tussen het gras soorten als paardenbloem en grote weegbree. De houtsingel langs de noordzijde van het plangebied bestaat voornamelijk uit populieren, gewone es en eenstijlige meidoorn.

In de watergang aan de oostzijde zijn zeer veel exemplaren van de licht beschermde zwanenbloem aangetroffen. Zwanenbloem is een algemeen voorkomende soort in Noord-Holland. Met het oog op de inrichting en het gebruik van het plangebied worden andere beschermde soorten niet in of direct rond het plangebied verwacht.

Zwanenbloem

- EFFECTEN Bij het vergraven van de watergang worden exemplaren en standplaatsen van de licht beschermde zwanenbloem verstoord en/of vernield.
- CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Ten behoeve van de ontwikkelingen kunnen enkele exemplaren van de licht beschermde zwanenbloem worden beschadigd en/of kan de standplaats worden vernietigd (artikel 8). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor artikel 8 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten hoeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

4 . 2

Zoogdieren - vleermuizen

- INVENTARISATIE De te slopen bebouwing in het plangebied is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De muren hebben geen spouw en de ruimtes onder de daken zijn alleen te bereiken via een dakgoot. Vleermuizen hebben een aanvliegroete nodig en kunnen niet via een dakgoot een verblijfplaats betreden. De houtsingel aan de noordzijde van het plangebied is geschikt foerageergebied voor in de omgeving voorkomende vleermuizen (2,4). Van lijnvormige structuren die van belang zijn voor vliegroutes, is in het plangebied geen sprake.

Na realisatie van de plannen zal door de aanleg van tuinen en aanplant van bomen een hoogwaardiger foerageergebied voor vleermuizen ontstaan. Door de nieuwbouw van woningen en de aanplant van bomen kunnen daarnaast (op den duur) verblijfplaatsen voor vleermuizen ontstaan. Negatieve effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst als gevolg van de ontwikkelingen worden niet verwacht.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vleermuizen ontstaan. Ten behoeve van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van vleermuizen verwacht.

CONCLUSIE

4 . 3

Zoogdieren - overige

De ruige, grazige delen van het plangebied vormen geschikt leefgebied voor soorten als, huisspitsmuis, veldmuis, gewone bosspitsmuis, bosmuis, haas en egel. Het plangebied kan daarnaast deel uitmaken van het territorium van hermelijn (Rode lijst: gevoelig), bunzing of wezel (Rode lijst: gevoelig). De hiervoor genoemde soorten betreffen alle licht beschermde soorten. Andere licht beschermde soorten worden op basis van de biotoopeisen van deze soorten niet binnen het plangebied verwacht. Uit de geraadpleegde bronnen (1,2) komen geen waarnemingen van zwaarder beschermde soorten naar voren. Deze worden gezien de inrichting en gebruik van het plangebied ook niet verwacht.

INVENTARISATIE

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal de bodem worden vergraven, waardoor leefgebied van de voorkomende soorten verloren gaat en enkele vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De verwachting is dat het plangebied na inrichting een lagere waarde voor zoogdieren zal hebben.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

Om invulling te geven aan de zorgplicht is het wenselijk dat het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden zoveel mogelijk ongeschikt voor dieren wordt gemaakt. Dit kan onder meer worden bewerkstelligd door de vegetatie

ZORGPLICHT

in het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden kort af te maaien. In de tussentijdse dagen zullen diersoorten zoals (spits)muizen het terrein verlaten, omdat er niet voldoende dekking aanwezig is.

4 . 4

Vogels

INVENTARISATIE	<p>Het plangebied is door de aanwezigheid van bomen en struiken geschikt broedgebied voor vogels van tuin en park. In het plangebied zullen vogels als merel, roodborst en winterkoning tot broeden komen. Tijdens het veldbezoek zijn in de koeienstal ruim 20 huismussen waargenomen. Het betroffen zowel oudere als jonge exemplaren, naar schatting zes paartjes met jongen. In de naastgelegen schuur met goederen zaten geen huismussen. Waarschijnlijk komen de huismussen af op het voer van de koeien. Nestplaatsen van huismus zijn het gehele jaarrond beschermd en dus ook buiten het broedseizoen wanneer ze tijdelijk niet in gebruik zijn. Het is goed mogelijk dat huismussen nestelen onder het golfplaten dak van de stal of binnen in de schuren. Het pannendak van de oude schuren is niet geschikt voor huismussen gezien de soort gebruikte dakpannen en de dakconstructie. Overige soorten met een vaste verblijfplaats worden in het plangebied niet verwacht.</p>
EFFECTEN	<p>Het broed- en foerageergebied van een aantal vogelsoorten zal veranderen als gevolg van de ontwikkelingen. De nieuwe situatie met bomen en tuinen is echter ook geschikt voor voorkomende broedvogels. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord. Met het slopen van de stal en schuren kunnen verblijfplaatsen van huismussen verloren gaan.</p>
CONCLUSIE	<p>Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat, behalve voor huismus, geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.</p>

Mitigatie Huismus

Het verstoren of verwijderen van nestplaatsen van huismus is in potentie een overtreding van de Flora- en faunawet. In het plangebied broeden zes paartjes huismus. De beoordeling van een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flo-

ra- en faunawet is recent gewijzigd, waardoor geen ontheffing kan worden verkregen voor de voorgenomen plannen. Door middel van het nemen van mitigerende maatregelen moet worden voorkomen dat een verbodsovertreding plaatsvindt.

Dit zijn maatregelen als:

- De werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen van huismus. Dat wil zeggen buiten de periode maart tot en met half september, dan wel worden voor het broedseizoen opgestart.
- Het verdwijnen van broedplaatsen wordt ruim voor aanvang van het nieuwe broedseizoen gemitigeerd. Dit kan door het aanbrengen van vogelvides of huismuskapen in de geplande nieuwbouw en de te behouden woning in het plangebied.
- Wanneer het niet mogelijk blijkt nestplaatsen voor aanvang van het nieuwe broedseizoen te mitigeren in het plangebied, worden in de directe omgeving tijdelijke vervangende nestplaatsen aangebracht. Zodoende wordt voldoende nestgelegenheid gewaarborgd in de periode tussen sloop en nieuwbouw.

De daadwerkelijke maatregelen dienen te worden vastgelegd in een zogenaamd ecologisch mitigatieplan. Mits de opdrachtgever zich kan vinden in dergelijke maatregelen en bereid is hieraan mee te werken, mag in redelijkheid worden aangenomen dat het plan op voorhand uitvoerbaar is.

4 . 5

A m f i b i e ë n

In de sloten in en rondom het plangebied kunnen enkele algemene amfibieën zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker voorkomen. Voornoemde licht beschermde soorten kunnen in het plangebied overwinteren of zwervend voorkomen.

INVENTARISATIE

Uit de geraadpleegde bronnen (1,5 en 6) komen geen recente waarnemingen van zwaarder beschermde soorten naar voren. In en direct rond het plangebied ontbreekt bovendien geschikt leefgebied voor de zwaarder beschermde soorten. Deze kritische soorten hebben over het algemeen een voorkeur voor kleine, vegetatierijke en voedselarme watertjes.

In de toekomstige situatie heeft het plangebied een vergelijkbare waarde voor voorkomende soorten. Bij graafwerkzaamheden zullen terreindelen worden vergraven en een sloot worden verlegd, waardoor (overwinterings)verblijfsplaatsen en voortplantingswater worden vernietigd en/of verstoord. Ook kunnen tijdens de werkzaamheden enkele exemplaren worden gedood. In het kader van de zorgplicht heeft het de voorkeur de werkzaamheden in de periode september tot en met februari uit te voeren, buiten de voor amfibieën kwetsbare periode.

EFFECTEN

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

4 . 6

R e p t i e l e n

INVENTARISATIE Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig; daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (1, 5 en 6) naar voren dat in de ruime omgeving van het plangebied geen waarnemingen van reptielen bekend zijn. Er worden derhalve geen reptielen binnen het plangebied verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op reptielen verwacht.

4 . 7

V i s s e n

INVENTARISATIE In het zuiden van het plangebied ligt aan drie kanten rondom een kavelsloot. Hiervan wordt het oostelijke tracé vergraven tot een bredere waterpartij. In deze sloot kunnen enkele algemene vissoorten, zoals tiendoornige stekelbaars en blankvoorn voorkomen. Daarnaast is niet uit te sluiten dat er in het uurhok waargenomen zwaarders beschermde soorten (3) als kleine modderkruiper en bittervoorn voorkomen. Kleine modderkruiper is een soort die in elke sloot voor kan komen.

Bij de bemonstering waren de sloten zeer recent volgens de jaarlijkse onderhoudsroutine geschoond en het schoonsel afgevoerd. De oostelijke en zuidelijke sloot waren zeer slibrijk. Bij de monsternamen zijn naast ongewervelde waterdieren, vier exemplaren van driedoornige stekelbaars gevangen in de oostelijke watergang. Dit is geen beschermde soort. In de sloot ten westen van de beoogde ontsluitingsweg is één keer een onvolwassen exemplaar van kleine modderkruiper gevangen (gemiddeld beschermd).

Kleine modderkruiper

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vissen ontstaan. De watergang met kleine modderkruiper wordt niet aangetast in de plannen. Al staat deze met een duiker in verbinding met de zuidelijke en oostelijke watergang, het bodemmilieu is wezenlijk anders in beide compartimenten. Het is juridisch voldoende uitgesloten dat zwaarder beschermde soorten als gevolg van de ontwikkelingen worden vernietigd of verstoord. Het vernietigen of verstoren van deze soorten is in principe een overtreding van de Flora- en faunawet.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4 . 8

Dagvlinders

Door het huidige gebruik en de inrichting is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor dagvlinders. In het plangebied zullen enkele algemeen voorkomende soorten als kleine vos en atalanta foerageren op bloeiende bloemen en struiken in onder andere de houtsingel langs de noordzijde van het plangebied. De waarneming van de zwaar beschermde rouwmantel in het uurhok (8) betreft een of meerdere zwervende exemplaren. Rouwmantel plant zich niet meer in Nederland voort maar wordt nog wel met enige regelmaat waargenomen.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep dagvlinders ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4 . 9

Libellen

INVENTARISATIE	Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor beschermde libellen aanwezig; daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (1,8) naar voren dat in de ruime omgeving van het plangebied geen waarnemingen van beschermde libellen bekend zijn. Er worden derhalve geen beschermde libellen binnen het plangebied verwacht. In het plangebied zullen meer algemene soorten als lantaarntje en platbuik foeragerend voorkomen.
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep libellen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

4 . 1 0

Overige ongewervelden

INVENTARISATIE	Met oog op de aanwezige biotopen en het voorkomen/de verspreiding in Nederland worden binnen en direct rond het plangebied geen beschermde overige ongewervelde soorten verwacht.
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten verwacht.

Conclusie en consequenties

5

5.1

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid (Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie).

5.2

Beschermde soorten

Huismus

In het plangebied broeden zes paartjes van de jaarrond beschermde huismus (zie paragraaf 4.4). Het slopen van de betreffende bebouwing is in principe een overtreding van de Flora en faunawet. Door middel van mitigerende maatregelen kan overtreding van de Flora- en faunawet alsnog worden voorkomen. De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in bijlage 3.

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent. Wanneer bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels (zie voorwaarden paragraaf 4.4) en mitigerende maatregelen worden getroffen voor huismus, worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Voor de aanwezige licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

5.3

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt dat, mits de opdrachtgever zich kan vinden in mitigerende maatregelen aangaande huismus en bereid is hieraan mee te werken, in redelijkheid mag worden aan-

genomen dat het plan op voorhand uitvoerbaar is. De mitigerende maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch mitigatieplan. Deze conclusie geldt voor de beschermde soorten en de noodzaak van onthefingen.

Met betrekking tot de Natuurbeschermingswet 1998 is het aan het bevoegd gezag om de visie dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten op beschermde gebieden te bevestigen.

Gezien de aangetroffen en te verwachten soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een onthefing voor de Flora- en faunawet of een waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (onder andere een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

Bronnen

6

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en omgeving is op 19 augustus 2011 door mevrouw drs. A.A. Schwab bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een onbewolkte dag met een maximumtemperatuur van 18°C en een matige westenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

Voor de beschermde vissoorten zijn de watergangen rond het plangebied door de heer drs. R.G. Meijer op 13 oktober 2011 met behulp van een fijnmazig schepnet bemonsterd op het voorkomen van beschermde soorten (specifiek op kleine modderkruiper en bittervoorn). Alle monsters zijn ter plaatse uitgezocht. De gevangen vissen zijn daarbij gedetermineerd en op de vanglocatie teruggezet. Het was een zonnige tot licht bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 15°C en een matige wind. Dit zijn gunstige omstandigheden voor de bemonstering.

6.2

Media

1. www.natuurloket.nl. Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF);
2. www.zoogdieratlas.nl. Verspreidingsinformatie van zoogdieren in Nederland. Zoogdieratlas.nl is een initiatief van de Zoogdierverseniging. De Zoogdierverseniging werkt per provincie samen met diverse organisaties;
3. www.noord-holland.vissenatlas.nl.

6.3

Literatuur

4. Kapteyn, K., Vleermuizen in het landschap: Over hun ecologie, gedrag en verspreiding (periode 1980-1993), Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs en Provincie Noord-Holland, Haarlem 1995;
5. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008 (verspreidingsperiode 1998-2008), RAVON 34, jaargang 11 (4): blz. 61-80;

6. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2009 (verspreidingsperiode 2000-2009), RAVON 38, jaargang 12 (4): blz. 78-98;
7. Twisk, P., A. van Diepenbeek, J.P. Bekker, Veldgids Europese zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist 2010;
8. Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave Het Natuurloket
3. Mitigerende maatregelen huismussen

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

TABEL 1	<p>Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voorzover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.</p>
TABEL 2	<p>Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - de activiteit moet een redelijk doel dienen.
TABEL 3	<p>Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	<p>Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.</p>
AFWIJZING	<p>Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een</p>

afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

GEDRAGSCODE

Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

BEOORDELING

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

SAMENSTELLING

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;

- KW kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- GE gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

VERG

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie dit.

ORIËNTATIEFASE/ VOORTOETS

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecoloog die gegevens beschreven.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecoloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringsstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.

VERGUNNINGAANVRAAG

Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.

ADC-CRITERIA

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitats en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

INSTANDHOUDINGSDOELEN

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internetsite van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.

AANGEWEZEN

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld.

BEHEERPLANNEN

Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden conceptbeheerplannen beschikbaar.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990 en een vervolg heeft gekregen in de Nota Ruimte van 2006. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In het Streekplan, het Provinciaal Omgevingsplan en/of de Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMING

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door een ecooloog wordt gegeven, is in het geval van effecten op de EHS het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Natuurbeschermingswet 1998. Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecooloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

Bijlage 3. Mitigerende maatregelen huismussen

Aan de Dorpsstraat 39 te Haringhuizen wordt een agrarisch bedrijf beëindigd. De bedrijfsbebouwing wordt gesloopt en op de vrijgekomen locatie worden 6 bouw kavels voor woningbouw gerealiseerd. De huidige agrarische bedrijfswoning blijft behouden.

AANLEIDING

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat in de laagstal die wordt gesloopt ten behoeve van de plannen, verblijfplaatsen van zes broedparen huismus aanwezig zijn. Verblijfplaatsen van huismus zijn op basis van de Flora- en faunawet beschermd. Het verdwijnen van hiervoor genoemde verblijfplaatsen is onder de Flora- en faunawet ontheffingsplichtig. De initiatiefnemer is echter voornemens om overtredingen van de Flora- en faunawet te voorkomen middels voorliggende maatregelen.

- Overcompensatie is vanuit de wetgeving noodzakelijk. Het verdwijnen van zes nestplaatsen van huismus wordt derhalve gecompenseerd met ten minste 10 nieuwe nestplaatsen. Dit wordt op één van de twee van onderstaande wijzen gerealiseerd en vastgelegd in een overeenkomst:
  - Voor de dakbedekking van de nieuwbouw in het plangebied wordt gekozen voor holle dakpannen zoals oud-Hollandse dakpannen. Deze bieden voldoende ruimte voor nestelende huismussen. Daarbij wordt geen vogelschroot aangebracht en is de onderste rij dakpannen vanuit de dakgoot toegankelijk voor mussen.
  - Indien niet wordt gekozen voor holle dakpannen zal in de zes nieuwbouw woningen in totaal 5 meter vogelvide (zie bijlage 1) worden aangebracht. Hiermee biedt het plangebied na realisatie ruimte aan 10 paartjes huismus. Voor huismussen is het belangrijk in de directe omgeving van de nestplaats schuilmogelijkheden in opgaand groen te hebben. De vogelvides worden derhalve aan de oostzijde van de woningen aangebracht, daar worden namelijk tuinen en groene erfafscheidingen gerealiseerd. Gezien de ligging ten opzichte van de voor huismussen waardevolle houtsingel langs de noordgrens van het plangebied zal in elk geval in de meest noordelijke woning 1 meter vogelvide worden aangebracht.
- In de directe omgeving worden tijdelijk twee mussenflats (zie bijlage 2) opgehangen ter overbrugging van de periode tussen sloop en nieuwbouw. Deze worden geplaatst op een locatie met een vrije aanvliegroute en op een hoogte van ten minste 2 meter. Op deze wijze worden voldoende nestlocaties in de directe omgeving van het plangebied gewaarborgd.

De vogelvide is ontwikkeld door de firma Comfortdak in samenwerking met Vogelbescherming Nederland (zie bijlage 1). Dit bouw materiaal voldoet bouwtechnisch en juridisch aan het bouwbesluit en maakt de onderste rij dakpannen geschikt als nestplaats voor huismussen en andere kleine vogels. De Vogelvide is specifiek ontwikkeld voor hellende daken.

VOGELVIDES

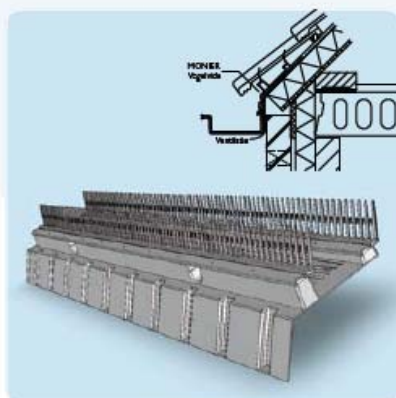

MET DE VOGELVIDE DE MUS WEER ONDER DAK

Door het verdwijnen van openbaar groen en het dichten van nestholtes in gebouwen en op daken zijn de voedsel- en nestgelegenheden voor de huismus sterk achteruit gegaan. Huismussen bewonen nestholtes niet alleen in het broedseizoen, ook in de winter gebruiken ze holtes voor beschutting. Om bestaande mussenkolonies te behouden is het van belang kunstmatige nestgelegenheden aan te bieden in de buurt van deze kolonies. De Vogelvide is speciaal hiervoor ontwikkeld en uitgebreid getest op een aantal locaties in Nederland. Uit deze testen is gebleken dat de huismus de Vogelvide daadwerkelijk gebruikt als nestgelegenheid.

Bron: Vogelbescherming Nederland 2009

SNEL AFNEMENDE HUISMUSSENPOPULATIE

Huismussen leven al eeuwenlang in de buurt van mensen. De bebouwde kom en specifiek het bewoonde deel daarvan, vormt de belangrijkste leefomgeving voor de huismus. Het merendeel van de populatie broedt in dorpen en steden.

Vooraf in delen met veel groen en met niet al te hoge bomen voelen ze zich prettig. Huizen met pannendaken en slordige tuinen met enkele bomen en struiken, heggen en klimop, die het hele jaar door beschutting bieden, vormen een optimaal leefmilieu. Door het gebrek aan voedsel, dekking en woonruimte is het aantal huisvossen de afgelopen jaren dramatisch afgenomen. Sinds november 2004 staat de huismus op de Rode Lijst. Vooral de snelheid waarmee het aantal huisvossen afneemt is verontrustend. Sinds de jaren zestig is de stand gehalveerd.

Bron: Vogelbescherming Nederland 2009

VOGELVIDE

Er is MONIER veel aan gelegen mee te werken aan de instandhouding van de huismus. Hiertoe is de Vogelvide ontwikkeld. Dit innovatieve product is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met Vogelbescherming Nederland. De Vogelvide biedt de huismus een veilige nestgelegenheid onder de eerste rij dakpannen, ter hoogte van de dakvoet. De Vogelvide kan over de gehele dakbreedte worden aangebracht. De op maat gemaakte invliegopeningen bieden de mussen toegang tot hun onderkomen. De vogels, die in kolonie leven, kunnen met meerdere vogels tegelijk een nest bouwen in de Vogelvide. Om een optimale nestgelegenheid te bieden aan de huismus verdient het aanbeveling om de Vogelvide aan beide zijden van het dak toe te passen.

TOEPASSING

De Vogelvide kan zonder bouwkundige aanpassingen onder de eerste, onderste rij dakpannen worden gemonteerd. Een Vogelvide toepasbaar in andere dakvoetdetaileringen is nog in ontwikkeling. Deze uitvoering komt naar verwachting rond de bouwvak 2009 gereed. Het ontwerp van de Vogelvide voorkomt dat andere vogels, muizen etc. verder dan de Vogelvide onder het pannendak kunnen komen. Met de meegeleverde eindstukken is de Vogelvide eenvoudig aan de uiteinden af te sluiten.

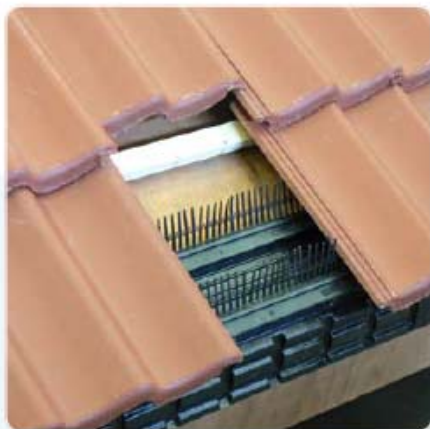
De Vogelvide kent een aantal geïntegreerde functies, zoals onder andere:

- Past onder vrijwel alle soorten dakpannen en op vrijwel alle soorten pannendaken
- Extra ventilatie van de dakspouw
- Bescherming van het onderdak
- Vervangt onderste, dubbele, panlat
- Snel en eenvoudig te verwerken

BOUWBESLUIT

Bij de ontwikkeling van de Vogelvide is rekening gehouden met de voorschriften zoals opgenomen in het Bouwbesluit. Onbedoeld heeft het Bouwbesluit bijgedragen aan de dramatische achteruitgang van de huismus. De Vogelvide is getoetst aan het Bouwbesluit. Als uitkomst van deze toetsing is er door het Expertisecentrum Regelgeving Bouw (ERB) een gelijkwaardigheidsverklaring opgesteld, zodat de Vogelvide zonder conflict met het Bouwbesluit kan worden toegepast. Een onderdeel van deze gelijkwaardigheidsverklaring is de bevestiging van de dakbedekking aan het onderdak, dit kan betekenen dat de tweede dakpannenrij van onderen gerekend volledig dient te worden verankerd met (Euro-)panhaken.

MONIER verwacht dat architecten, gemeenten, woningbouwverenigingen en projectontwikkelaars gaan kiezen voor de Vogelvide en zo ook hun steentje bijdragen aan het instandhouden van de mussenpopulatie.

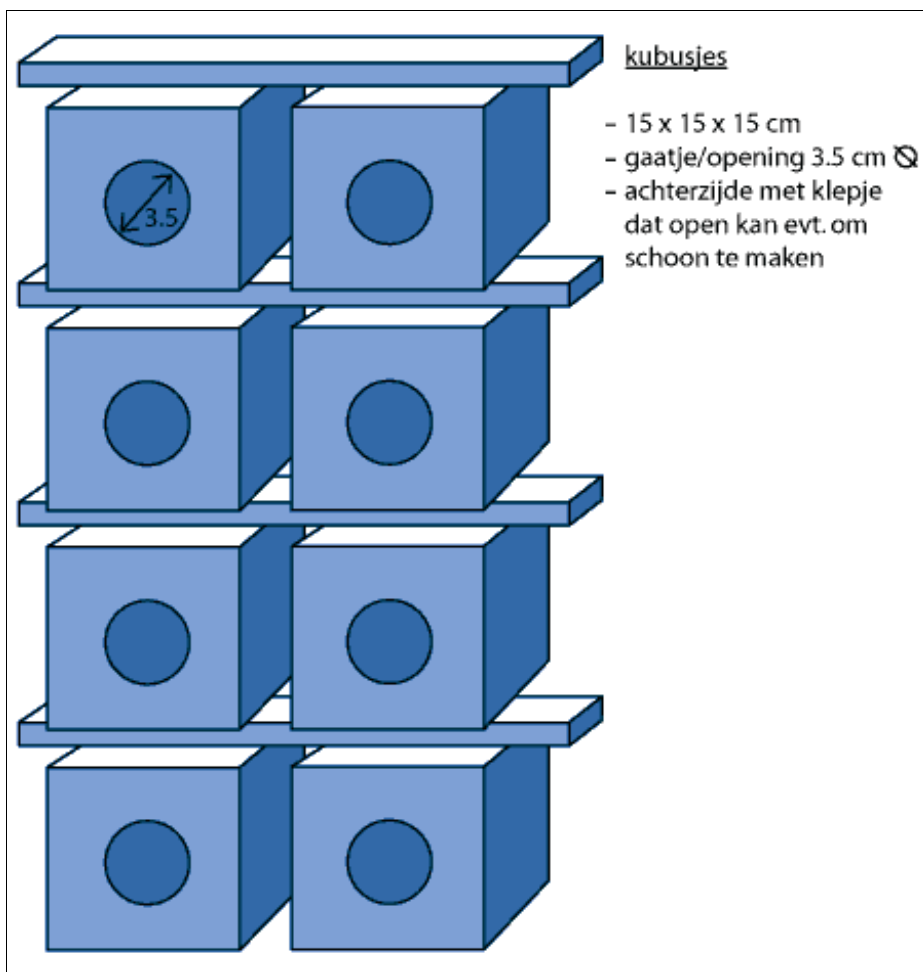

Technische gegevens:

Vogelvide	
Model	universeel toepasbaar op tengels of op het dakbeschot
Materiaal	hoogwaardig kunststof (ABS)
Kleur	antraciet
Afmetingen	werkende breedte ca. 1.000 mm
Verpakking	6 stuks per doos, inclusief bevestigingsmateriaal en 2 eindstukken

Voor meer informatie over de Vogelvide, de toepassing, verwerkingsinstructie en de verkoopadressen zie onze website (www.monier.nl) of www.vogelvide.nl.

Bijlage 2. Voorbeelden mussenflats

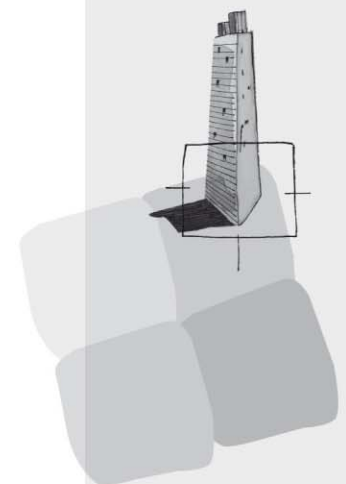
Colofon

Opdrachtgever
De Groene Weide

Rapport
Mevrouw drs. A.A. Schwab
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
155.50.03.03.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort